

The background of the entire image is a landscape featuring a range of mountains under a hazy, golden sky, suggesting a sunset or sunrise. The mountains are layered, with some appearing more prominent than others due to atmospheric perspective. The overall color palette is warm, dominated by oranges, yellows, and soft browns.

Metodika
k filmu

OUT OF DREAMS

Metodika obsahuje plány hodin:

Sny — str. 8

Tajemství dokumentárního filmu — str. 20

Škola, základ života — str. 34

Milí pedagogové,

vámi právě otevřená příručka představuje, jak lze s žáky pracovat s filmem „Out of Dreams“, vytvořeným v projektu La Ngonpo. Záměrem Elwiry a Piotra, autorů tohoto dokumentárního snímku, nebylo natočit dokument, jenž by popsal život v České republice a v Ladaku a poukázal na základní rozdíly a podobnosti mezi Čechy a Ladáčany. To od filmu neočekávejte. Autoři se rozhodli zachytit příběhy dvou chlapců, žijících tisíce kilometrů od sebe, a postupně nás nechávají proniknout do jejich myšlení a snů. My, diváci, jsme tedy v této uspěchané době donuceni se na 37 minut zastavit a naslouchat tomu, jak Rinchen a Honza vnímají svět. Jak prožívají přítomnost a co doufají, že jim přinese budoucnost. Kdy my sami jsme naposledy měli příležitost rozjímat nad tím, kde teď jsme a kam směřujeme? A kdy naši žáci?

V příručce najdete tři různé plány hodin s aktivitami před zhlédnutím filmu a po něm. Každý z nich je rozepsán na 90 minut a obsahuje také nápady na další návazné aktivity. První plán nazvaný „Sny“ podpoří žáky v přemýšlení o svých snech a životních cílech. Zároveň si zde žáci pojmenují, co ovlivňuje utváření jejich představy o místech a lidech, které osobně neznají, a jaké riziko to může přinášet. V „Tajemství dokumentárního filmu“ můžete s žáky kriticky analyzovat film a všeobecně se zamyslet nad možnými přínosy a omezeními žánru dokumentárního filmu. V posledním plánu „Škola, základ života“ mohou žáci uvažovat o tom, kdy se ve svém běžném životě učí něco nového a k čemu všemu jim škola a vzdělání mohou být užitečné.

V hodinách lze kromě filmu „Out of Dreams“ využít i videa českých a ladackých dětí, která vznikla v rámci projektových filmových workshopů v letech 2010 a 2011. Videa naleznete zde: <https://vimeo.com/user4622704/videos>.

Přejeme vám, aby film byl pro žáky inspirací a hodiny nejen příjemné, ale i přínosné!

Martina Pavlíčková, metodička projektu La Ngonpo

MARTINA PAVLÍČKOVÁ

Vystudovala anglistiku a hispanistiku na Filozofické fakultě MU v Brně a od roku 2005 pracuje v Centru globálního rozvojového vzdělávání NaZemi (dříve Společnost pro Fair Trade), kde se podílí na vytváření vzdělávacích materiálů pro učitele a vedení akreditovaných seminářů pro pedagogy. V letech 2007–2008 koordinovala např. projekt „Global Issues in English Language Teaching“, v rámci kterého metodicky i obsahově spoluvytvářela vzdělávací publikaci určenou učitelům AJ, jež získala mezinárodní cenu Britské rady ELTons 2010 v kategorii Inovace ve výuce anglického jazyka. Od roku 2010 je také lektorkou kurzů Kritické myšlení a globální témata (v rámci programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení). V projektu La Ngonpo působila jako metodička při vytváření příručky pro učitele „La Ngonpo – místo setkávání“.

Sny

 90 minut

Cíle:

- Žáci pojmenují důvody, proč je užitečné si v životě stanovit sny a cíle a analyzovat si, co v jejich naplnění může napomoci a co naopak bránit.
- Žáci identifikují, co ovlivňuje utváření jejich představy o místech a lidech, které osobně neznají, a jaké riziko to může přinášet.

Pomůcky:

- film „Out of Dreams“
- Příloha 1 – tabulka (pro každého žáka jedna)
- velké papíry na zapisování společných nápadů (flipchartové či balicí papíry)

1 Úvod (10 minut)

Na úvod prozradte, že v dnešní hodině se budete zabývat „sny“. Naznačte ve třídě dvě místa, jedno „**ANO**“ a druhé „**NE**“. Jako pomůcku můžete na podlahu položit takto nadepsané papíry. Požádejte žáky, aby vstali a postavili se podle svých odpovědí:

1. *Máte dnes dobrou náladu?*
2. *Zdálo se vám v noci něco?*
3. *Jsou vaše sny obvykle propojené s realitou? S vaším každodenním životem?*
4. *Vyvolávají ve vás sny převážně kladné, příjemné emoce?*
5. *Přesuňme se nyní k jiným „snům“, a sice k přáním a cílům, které ve svém životě máme. Myslíte si, že lidé všude na světě mají sny a přání? (Postaví-li se někdo na „NE“, tak se zeptejte, kdo podle nich sny a přání nemá a proč si to myslí.)*

Varianta:

V případě, že nemáte ve třídě či na školní chodbě dostatek místa pro danou aktivitu, mohou žáci pouze vyjádřit souhlas tím, že se postaví. Nesouhlasí-li, zůstávají sedět.

2 Film – brainstorming snů (10 minut)

Řekněte žákům, že se nyní podívají na skutečné příběhy dvou chlapců, Rinčena a Honzy, a na jejich sny. Jedná se o dokumentární film „**Out of dreams**“, který byl natočen v roce 2012 dvěma polskými filmaři. Rinchen pochází z Ladaku (pokud jste o Ladaku ještě nikdy s žáky nemluvili, doporučujeme seznámit je na mapě s polohou Ladaku a podat jim základní informace o daném regionu) a Honza z České republiky. Je jim 17 a 15 let. Žáci ve dvojicích hádají, jaké sny a přání do budoucna podle nich může mít Honza a jaké Rinchen. Dejte jim dvě minuty na sepsání dvou seznamů „snů“.

Poté společně s celou třídou vytvořte na tabuli či na velké papíry dva soupisy snů a přání. Můžete požádat dobrovolníka, aby zapisoval. Každá dvojice by měla nahlas říct jeden nápad pro Honzu a jeden pro Rinchena. Další dvojice by vždy měly přijít s něčím, co ještě nezaznělo. V případě kontroverzních či stereotypních snů se můžete rovnou vyptávat, proč si to daná dvojice myslí. Všechny sny ale запиšte. Upozorněte žáky, že se k soupisu vrátíte po zhlédnutí filmu a zjistíte, zda někdo uhodl správně.

3 Film - zhlédnutí a pracovní list (45 minut)

Před zhlédnutím filmu rozdejte každému žákovi pracovní list (*Příloha 1*). Případně jim překreslete danou tabulku z Přílohy 1 na tabuli a každý si ji namaluje k sobě do sešitu. Povzbudte žáky, aby tabulku vyplňovali rovnou při sledování filmu.

Po filmu nechte ještě pár minut na doplnění tabulky a připomeňte žákům, aby do posledního řádku napsali otázky, které je napadají.

Na co byste se chtěli zeptat? Co byste se rádi dozvěděli?

4 Film - společná reflexe (10 minut)

Společně projděte odpovědi žáků v tabulce. Ke každé otázce zkuste sesbírat co nejvíce odpovědí (např. alespoň od tří žáků). Vyzvěte žáky, aby se zaměřili i na věci, které přímo Rinchen nebo Honza neřekli, ale sami si to z filmu odvozují. Zazní-li takovéto odpovědi, zeptejte se:

Na základě čeho si to domýšlíte?

Z čeho to odvozujete?

Co vás vede k této domněnce?

U posledního řádku v tabulce ponechte nejvíce prostoru. Některé otázky můžete s žáky rovnou prodiskutovat. Pomozte si otázkami: Co na to ostatní? Co si myslíte? Proč? Kde bychom případně mohli najít odpověď? Některé můžete zapsat na balicí papír (např. ty dohledatelné) a na konci hodiny se zeptat žáků, kterou otázku si kdo doma vyhledá a příští hodinu představí.

Vneste otázky vracující se k úvodní aktivitě z této hodiny:

- *Proč myslíte, že je pro oba užitečné mít nějaký sen o budoucnosti? Co jim to přináší? A co to může přinést nám? (Tato otázka směřuje k jednomu z hlavních cílů celé hodiny, proto doporučujeme dané odpovědi sepsat na tabuli či velký papír. Vizualizace pomůže k jejich upevnění.)*
- *K čemu je nám dobré vědět, co nám může pomoci na cestě za snem a kde jsou naopak překážky?*

5 Návrat k brainstormingu snů (15 minut)

Vratte se k soupisům:

- *Byly některé naše odhady správné či alespoň blízko? Které?*
- *Když se podíváme na všechny nápady, které jsme před zhlédnutím filmu nasbírali, překvapil vás některý z nápadů vašich spolužáků? Pokud ano, proč?*
- *Nikdo z nás Honzu ani Rinčenu osobně nezná, podle čeho jsme tedy před filmem odhadovali, co asi v životě chtějí? Čím byly naše odhady ovlivněné?*
- *Podle čeho si utváříme představu o místech, kde jsme nikdy nebyli? (A o lidech, které jsme nikdy nepotkali?) Jaké zdroje informací máme? Co nebo kdo všechno ovlivňuje naši představu daného místa a lidí? (Seznam sepište na tabuli či velký papír.)*
- *V čem může být nebezpečné vycházet pouze z jednoho z těchto zdrojů informací o zemích a lidech? Jaká rizika se zde mohou objevit?*

Dále můžete s žáky pokračovat v diskuzi o médiích a jejich výběru informací, o před-sudcích. Pokud jste s touto třídou pracovali na projektu La Ngonpo, můžete se odvolat na „květinu“, kterou každý člověk má a která není na první pohled vidět – viz 2. hodina z úvodního modulu „**Kruh**“.

Časoběrný dokument „Out of Dreams“ aneb o čem se vám ani nesnilo

Tým polských filmařů, který stál u zrodu tohoto dokumentu, Indii navštívil několikrát v průběhu let 2010–2012. Jejich úkolem bylo kromě sbírání materiálu pro film také pořádání filmových workshopů pro žáky pilotních škol zapojených do projektu La Ngonpo. A zde také poprvé potkali Rinchena. *„Už od počátku jsme chtěli studenta z vesnice z odlehle části Ladaku. Rinchenova životní cesta je velice zajímavá – v pěti letech ho jako jediného z vesnice vybrali, aby šel studovat do Lehu. Jako hlavní hrdina odkrývá svůj osobní konflikt: Na jedné straně je hrdý na to, že může studovat na prestižní soukromé škole; na druhé straně je pro něj těžké bydlet ve velkém městě daleko od rodiny a nejbližších přátel.“*

Během natáčení se polští filmaři Elwira Niewiera a Piotr Rosolowski objevili také několikrát v Brně, kde vznikala česká část dokumentu. Hlavního protagonistu Honzu poznali na filmových workshopech, které tam vedli. Přiznali, že jim trvalo nějaký čas vybudovat si s ním užší vztah. *„Honza byl podle našeho názoru nejzajímavější postava. Byl jediný z účastníků brněnského workshopu, kdo měl hned vybraný svůj vzor, což bylo téma studentského dokumentu. Byl to jeho otec. Honza napsal úžasný scénář a zavolaal svému tátovi, že o něm chce natáčet krátký film. Ten měl však z nějakého důvodu z celého nápadu strach a odmítl. Honza byl kvůli tomu hodně smutný a nechtěl dál spolupracovat. Nakonec Honza natočil film o svojí mámě,“* vysvětluje režisérka.

A co tedy oba protagonisty spojuje? Autorka dokumentu k tomu říká: *„Chtěli jsme natočit film o dvou městech, dvou kulturách a dvou mladých lidech.“* Rinchen i Honza končili školu, plánovali svoji budoucnost a snili o životě na farmě. Pro oba dva je otec tou nejdůležitější osobou, a to i přesto, že většinu života strávili bez něj.

Na otázku, co ji při natáčení překvapilo, Elwira Niewiera odpovídá: *„Když točíme dokumenty, tak se realita mění každým okamžikem. Zpočátku je spousta věcí obtížná, ale tato práce přináší i mnohá překvapení. Řekla bych, že čas byl tou největší překážkou. Aby člověk získal dobrý materiál, je zapotřebí strávit více času s hlavními hrdiny.“*

A jak se dnes mají hlavní hrdinové? Rinchen nastoupil na střední školu v Lehu a po jejím dokončení by rád studoval veterinu, protože si myslí, že zvířatům není v Ladaku věnována dostatečná péče. Honza studuje na střední škole v Brně.

Otázky:	Rinchen	Honza
Jaký má sen? Co by v budoucnu chtěl?		
Co mu k tomu pomůže? Kdo ho v tom podpoří?		
Jaké jsou překážky? Co bude obtížné?		
Na co byste se chtěli Rinचना a Honzy zeptat?		

Otázky:	Rinchen	Honza
Jaký má sen? Co by v budoucnu chtěl?		
Co mu k tomu pomůže? Kdo ho v tom podpoří?		
Jaké jsou překážky? Co bude obtížné?		
Na co byste se chtěli Rinचना a Honzy zeptat?		

>> Návazné aktivity

Možno navázat v další hodině či zadat jako domácí úkol:

Varianta A:

Esej „Můj sen a cesta k němu“

– struktura (5 odstavců s následujícím obsahem):

1. *Jaký je můj sen? Proč? Odkud se vzal?*
2. *Jaké jsou možné způsoby, jak si mohu daný sen splnit?*
3. *Kdo nebo co mi v mém snu může pomoci?*
4. *Jaké jsou největší překážky? Co s nimi lze dělat?*
5. *Závěr: Jaký je nejbližší konkrétní krok na mé cestě?*

Dopředu seznámte žáky s tím, co se s jejich esejí poté bude dít. Především je informujte, kdo všechno ji bude číst vzhledem k tomu, že téma je velmi osobní (např. jim dejte možnost výběru – budou-li ji chtít sdílet s ostatními spolužáky, tak mohou, ale nemusí). Budete-li chtít danou esej hodnotit, a nebude pro to mít pouze sebereflexní cíl, předem žáky seznámte s kritérii (např. délka, struktura – počet odstavců a jejich obsah, styl atd.).

Varianta B:

„Můj sen“

Cíle:

- Žáci pochopí, co vše jim může pomoci při plnění jejich snů a cílů.
- Žáci si stanoví, jaký je další krok v plnění jejich snů.

• Úvod do „snů“ (5 minut)

Na začátku hodiny si připomeňte, jaké sny měli Honza a Rinchen. Zeptejte se žáků, jaké další sny mohou lidé mít. Poté dejte minutu na to, aby každý zavřel oči a sám pro sebe si řekl, co je jeho sen.

>>

• **Společný soupis „pomocníků snů“ (5 minut)**

Společně sepište na tabuli, co a kdo může pomoci lidem při jejich cestě za snem (věci, aktivity, lidi, dovednosti...). Pokud nezazní následující faktory, doplňte je do seznamu: rodina, štěstí, pevná vůle, učitel, trenér, kamarádi...

• **Individuální výběr (5 minut)**

Každý žák si z právě sepsaného seznamu sám pro sebe vybere 6 nejdůležitějších „pomocníků“ pro plnění snů a poznamená si je. Může doplnit i nové, které na seznamu nejsou.

• **Kartičky ve skupinách (5 minut)**

Žáci vytvoří trojice či čtveřice. Do každé skupiny rozdejte 9 kartiček (případně každá dvojice si vytvoří kartičky z A4 papíru přehnutím papíru podélně napůl a následně na pět kartiček). Poté se společně shodnou na devíti nejdůležitějších „pomocnících“ a na každou kartičku napíšu jeden.

• **Diamant ve skupinách (10 minut)**

Vysvětlete metodu „diamant“, která pomůže seřadit dané „pomocníky“ podle důležitosti a podpoří diskuzi ve skupině (při vytváření se všichni členové musí shodnout na stejném pořadí).

- **nejdůležitější faktor,**

- -

- - -

- -

- **nejméně důležitý faktor**

Každá skupina nalepí svůj diamant na papír. Zadejte časový limit.

• **Společná diskuze (5 minut)**

Které 3 jste zvolili jako nejdůležitější a proč?

• **Volné psaní (10 minut)**

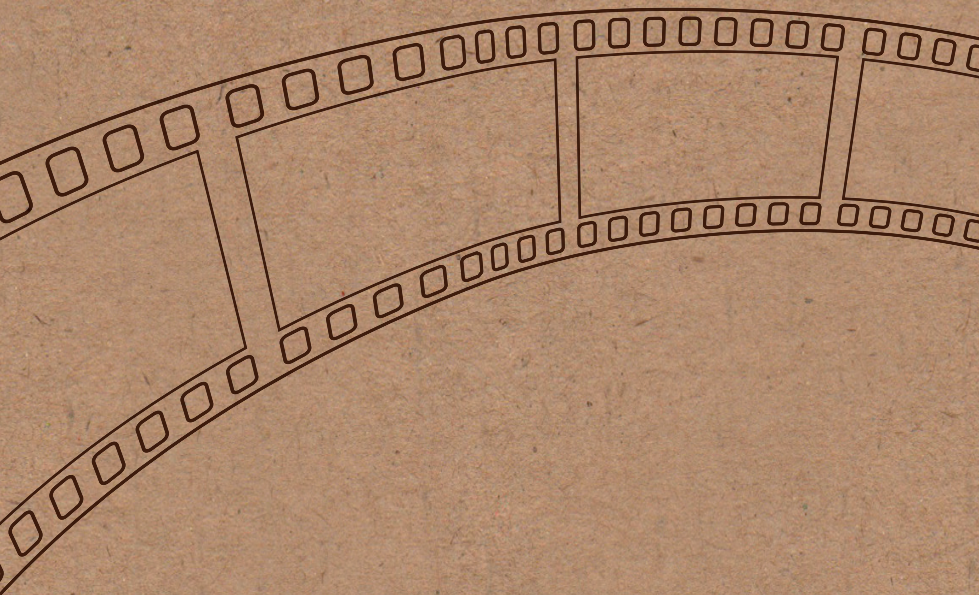
Zadejte žákům téma (přepište na tabuli): *Jaký je můj sen? Co a/nebo kdo mi ho může pomoci splnit? Co můžu já sám teď udělat?*

Pravidla volného psaní:

Každý píše sám pro sebe (nebude odevzdáváno ani čteno nahlas). Pero se neodlepí od papíru po celý daný časový limit (pokud žáci nevědí, tak píší např. „již nevím, co napsat“, ale stále se snaží držet tématu). Po 5 minutách žáci přestanou psát. Psaní si po sobě přečtou a podtrhnou si důležité myšlenky či informace. Volné psaní pak žákům může sloužit jako základ pro esej (viz Varianta A).

Tajemství

dokumentárního filmu

 90 minut

Cíle:

- Žáci kriticky zanalyzují dokumentární film „Out of dreams“
Pojmenují, jak na ně působí jednotlivé stylové prostředky, jak je film strukturován, z jakého kontextu vychází a jaký může mít film dopad na představy diváků o České republice a Ladaku.
- Žáci identifikují možné přínosy a omezení žánru dokumentárních filmů.

Pomůcky:

- film „Out of Dreams“
- Příloha 1 – tabulka (pro každého žáka jedna)
- velké papíry na zapisování společných nápadů (flipchartové či balicí papíry)

1 Úvod (5 minut)

Na úvod položte žákům následující otázky:

*Jaké dokumentární filmy jste v poslední době viděli (ve škole, v televizi, na internetu...)?
O čem byly? V čem konkrétně se dokumentární filmy liší od běžných filmů a seriálů?
Proč se točí dokumentární filmy? Co myslíte, že mají autorům nebo divákům přinést?*

Varianta:

Máte-li k dispozici více než dvě vyučovací hodiny, můžete této úvodní aktivitě věnovat více času (cca 20 minut) a využít metodu Kmeny a kořeny (z programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení). Rozdělte třídu do 4 či 5 skupinek (podle počtu otázek, s nimiž chcete pracovat) a nechte každou skupinku zvolit si jeden „kmen“, jehož úkolem bude zapisovat sesbírané informace. „Kmen“ se nehýbe. Ostatní členové skupinky budou „kořeny“. Jejich úkolem bude pohybovat se po třídě a sbírat „živiny pro kmen“ čili informace od ostatních skupinek (odpovědi na otázky). Pracujte v následujících krocích. Doporučujeme přepsat je v heslech na tabuli:

1. *Rozdělte žáky do skupinek a vysvětlete metodu.*
2. *Rozdejte každé skupině velký papír s nadepsanou otázkou a fix. Každá skupina dostane jinou otázku. Pro tři skupiny využijte otázky z úvodu. Další otázky mohou například být:
*Kdybys mohl(a) natočit dokumentární film, o čem by byl? A proč?
Co potřebuje člověk umět, aby mohl natočit dokumentární film?*
(Upozorněte žáky, aby na svou otázku prozatím neodpovídali.)*
3. *„Kořeny“ v každé skupince si svou otázku zapamatují a poté se pohybují jednotlivě po třídě a ptají se žáků z ostatních skupinek (ne „kmenů“). Je důležité, aby se tvořily dvojice, nikoli větší skupinky. Poté, co „kořen“ získá od někoho odpověď, běží ke svému „kmenu“ a odpověď mu předá „Kmen“ odpověď zaznamená na papír. Cílem je sesbírat co nejvíce informací během 5–7 minut.*
4. *Návrat do skupinek („kořeny“ jsou se svými „kmeny“). Každá skupinka se podívá na sesbírané informace, setřídí je a případně doplní i další vlastní odpovědi.*
5. *Společná prezentace. Každá skupina („kmen“) představí vše, co se jim podařilo shromáždit. Zde je prostor pro doplňující otázky a diskuzi.*

2 Práce s obalem (15 minut)

Prozradte žákům, že dnes budete pracovat s dokumentárním filmem „**Out of Dreams**“. Rozdejte žákům obal a nakopírované otázky viz Příloha 1. Po pěti minutách s nimi projděte otázky společně. (Místo práce ve dvojicích můžete případně obal promítnout na dataprojektoru a otázky ihned probrat všichni dohromady.)

Co vše lze vyčíst z obalu?

Mnohé z následujících otázek vede ke kritickému zamyšlení a vytváření hypotéz, proto je důležité, aby v daném duchu probíhala celá diskuze. Hypotézy tedy komentujte, např.: „To je jeden z možných důvodů, jaké by mohly být další?“ či „Bohužel se nemůžeme zeptat autorů, abychom to zjistili, ale co nás k tomu napadá? Proč tomu tak mohlo být? Jaké jsou různé možnosti?“

- *Kdo film natočil? Co je k tomu asi vedlo?*
- *Kdo či jaké instituce film financovaly? Jaká mohla být jejich motivace? (Myslíte, že z toho mohla pro autory filmu plynout i nějaká omezení?)*
- *Proč je název v anglickém jazyce? Jaký český překlad byste použili?*
- *Proč končí anotace k filmu otázkou: „Co mají společného?“*
- *Jaké pocity ve vás navodila fotografie na vnější straně obalu? A na vnitřní?*
- *Co říkáte fotografii Rinchena a Honzy? Proč myslíte, že byly vybrány právě tyto fotografie?*
- *Chybí vám na obalu nějaká informace? Co dalšího byste o filmu rádi věděli před jeho zhlédnutím?*

3 Zhlédnutí filmu (45 minut)

Předtím, než žáci zhlédnou film, přepište na tabuli následující otázky. Žáci si je opíší a během filmu k nim hledají a zaznamenávají odpovědi:

Co vás na zpracování filmu:

- *zaujalo?*
- *naštvalo?*
- *potěšilo?*
- *zmátlo? Čemu nerozumíte?*

Po filmu společně projděte otázky a ptejte se, co konkrétně žáky vedlo k daným pocitům.

4 Společná diskuze o filmu (15 minut)

- *Jaké jsou vaše pocity z filmu?*
- *Film začíná v brněnských ulicích, kde se skupinka žáků ptá kolemjdoucích, co je na Brně indického. Proč myslíte, že autoři filmu zařadili danou část do filmu a hned do úvodu? Jak tato část podle vás souvisí s příběhy Rinchena a Honzy?*
- *Jak byly zastoupeny obě strany? Česká a ladacká? Dostaly stejný prostor?*
- *V jakém prostředí je nám Rinchen ukázán? A v jakém Honza?*
- *Dokázali bychom po zhlédnutí filmu odpovědět na otázku, co mají Rinchen a Honza společného?*
- *Podívejte se na anotaci na obale, která má vystihovat to, co je pro autory podstatné (The film takes a close look at life of the protagonists. Honza and Rinchen share with us their dreams, worries, experiences. – Film nabízí pohled zblízka na hlavní postavy. Honza a Rinchen s námi sdílejí sny, obavy a zážitky.) Jak myslíte, že se autorům povedlo toto naplnit? A proč si to myslíte?*
- *Co vám ve filmu chybělo? Např. koho byste ve filmu chtěli ještě vidět či slyšet, abyste si mohli udělat lepší obrázek o životě Rinchena a Honzy?*
- *Co vše jste se dozvěděli o Ladaku prostřednictvím vyprávění Rinchena? Co dál byste chtěli vědět o této oblasti?*
- *Co myslíte, že se Ladačané dozvěděli naopak o České republice? Kdybyste byli autoři vy, co byste změnili a proč?*

Dejte žákům prostor zeptat se autorů. Dotazy pošlete na adresu **projects@mkc.cz**. Uděláme vše proto, abychom co nejrychleji odpověděli:

Je něco, na co byste se autorů chtěli nyní zeptat? Máme možnost napsat jim e-mail a položit jim několik otázek...

(Požádejte některého z žáků, aby otázky sepsal.)

5 Přínosy a omezení formy dokumentárních filmů (10 minut)

Nyní se s žáky společně podívejte na žánr dokumentárních filmů, na jejich přínosy a omezení. Rozdělte žáky do malých skupin a každá skupina si nakreslí na papír velké **T**, čímž vzniknou dva sloupcečky.

Do levého napíše odpovědi na otázku:

Čím nám můžou být dokumentární filmy přínosné?

A do pravého:

Jaká mohou být rizika dokumentárních filmů?

Na každé straně by žáci měli zapsat alespoň tři odpovědi, a to ve větách (ne pouze klíčová slova).

Po 5 minutách nakreslete na tabuli či velký papír **T** a společně s žáky sepište v heslech všechny jejich odpovědi. Poté se podívejte na rizika a zjistěte od žáků, jak by se z pozice autorů dala tato nebezpečí zmenšit.

Převažují-li v tabulce rizika, ptejte se žáků, jaký je podle nich hlavní argument, proč natáčet dokumentární filmy. *Proč je užitečné točit život a svět okolo nás? Co nám tím dokumentární filmy zprostředkovávají?*

Na úplný závěr dejte žákům tipy na dokumentární filmy či weby. Ve třídě lze také vytvořit nástěnku, kam žáci budou zapisovat, jaký dokument zhlédnou, a napíše k němu krátkou anotaci a vlastní hodnocení.

Infobox:

„Dokumentární film je nejenom dobrou možností pro formální experiment nebo pro osobní tvůrčí sebevyjádření, ale je zejména nejlepším možným prostředkem pro zaznamenávání autentické skutečnosti, reálné současnosti a jejího ducha. Žádný jiný druh zobrazování nemá takové schopnosti zachytit jak vizuální svět kolem nás, tak myšlení a trendy specifické pro dobu, ve které vzniká. Je to zpráva o nás a o době, kterou žijeme.“

HELENA TŘEŠTÍKOVÁ

The story of two teenagers who would never meet in real life. One comes from Brno in the Czech Republic, the other one lives in Indian Himalaya. The film takes a close look at life of the protagonists. Honza and Rinchen share with us their dreams, worries, experiences. There are many differences between them, but what is common in their life?

MULTICULTURAL CENTER PRAGUE and FUNDACIA NOWA AMERYKA present a film by ELWIRA NIEWIERA and PIOTR ROSOŁOWSKI. Director of photography PIOTR ROSOŁOWSKI, TOMASZ GŁOWACKI. Sound ALEXSANDRA OWICZAK, MAŁGOSZ KRUPA, ELWIRA NIEWIERA. Editor: KAROLINA SCHUIZ. Sound postproduction: MARIKIN LEWAKCZYK. Music: PAWEŁ SZAMBURSKI. JANEKED SPIRIT. SANKIKHO NAMTCH-YULAK and DJIVAN GASPARYAN. Subtitles: BABELFISCH TRANSLATIONS. Producers: ELWIRA NIEWIERA and DĄCZMAR STEGLIWA.

Suggested by:

European Union, Czech Development Agency and the Ministry of Foreign Affairs with the Programme of Development Cooperation of the Czech Republic.

This film has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this film are the sole responsibility of the Multicultural Center Prague and the Fundacja Nowa Ameryka and can in no way be taken to reflect the views of the EU.

Original language	DVD	Format	Sound	Length
Czech, Lullaby, English	PAL	16:9	Stereo	37 min
Subtitles: Czech, English, French, German, Polish				

© 2012 Multicultural Center Prague, Fundacja Nowa Ameryka

OUT OF DREAMS

Piotr Rosołowski
Elwira Niewiera

OUT OF DREAMS

a documentary film by Elwira Niewiera and Piotr Rosołowski

This film is part of the Global Development Educational Project La Ngonpo linking schools in the Czech Republic and Ladakh in India. La Ngonpo means “blue pass”. This mountain pass is a metaphor of a place where people from different parts of the world can meet and get to know each other.

La Ngonpo focuses on multicultural and global education for pupils and students aged 12 – 16. The main project objectives are to familiarize Czech pupils and students with development issues, encourage contact with their peers in the Indian Ladakh, and stimulate public interest in development topics. To learn more about the project visit website:

<http://www.la-ngonpo.org/>

Práce s obalem „Out of dreams“

1) Film natočili:
Co je k tomu asi vedlo?
2) Kdo či jaké instituce film financovaly?
Jaká mohla být jejich motivace?
Myslíte, že z toho mohla pro autory filmu plynout i nějaká omezení?
3) Proč je název v anglickém jazyce?
Jaký český překlad byste použili?
4) Proč končí anotace k filmu otázkou: „Co mají společného?“
5) Jaké pocity ve vás navodila fotografie na vnější straně obalu?
A na vnitřní? Co říkáte fotografii Rinchena a Honzy?
Proč myslíte, že byly vybrány právě tyto fotografie na obal?
6) Chybí vám na obalu nějaká důležitá informace? Co dalšího byste o filmu potřebovali vědět před jeho zhlédnutím?

Práce s obalem „Out of dreams“

1) Film natočili:

Co je k tomu asi vedlo?

2) Kdo či jaké instituce film financovaly?

Jaká mohla být jejich motivace?

Myslíte, že z toho mohla pro autory filmu plynout i nějaká omezení?

3) Proč je název v anglickém jazyce?

Jaký český překlad byste použili?

4) Proč končí anotace k filmu otázkou: „Co mají společného?“

5) Jaké pocity ve vás navodila fotografie na vnější straně obalu?

A na vnitřní? Co říkáte fotografii Rinchena a Honzy?

Proč myslíte, že byly vybrány právě tyto fotografie na obal?

6) Chybí vám na obalu nějaká důležitá informace? Co dalšího byste o filmu potřebovali vědět před jeho zhlédnutím?

>> Návazné aktivity

Možno navázat v další hodině či zadat jako domácí úkol:

Varianta A:

Napiš (a natoč) si svůj film!

– Navažte na předchozí hodinu:

Každý dokumentární film je schopen zachytit vždy jen určitou malou část naší reality. Ve filmu „Out of Dreams“ nám autoři zprostředkovávají myšlenky a sny Rinchena a Honzy. Pokud si představíme, že se na tento dokument dívají naši právnuci za 100 let a chtějí zjistit víc o životě teenagerů v České republice a v Ladaku v roce 2012, myslíte, že tento dokument by jim to zprostředkoval? Pokud ne, tak co by ještě měli vědět? Jaký dokument byste pro ně natočili a co vše by v něm mělo být?

Ponechte žákům prostor si promyslet, co by rádi zprostředkovali dalším generacím o místě a době, ve které žijí. Je-li to možné, dejte jim příležitost napsat scénář a natočit krátký film (např. na telefon či na fotoaparát). Můžete se s nimi domluvit, že je později vyvěsí i na internet.

Žáci se mohou předtím nebo poté podívat na filmy žáků vzniklé v rámci projektu La Ngonpo: <https://vimeo.com/user4622704/videos>.

Varianta B:

Videa žáků z projektu La Ngonpo

Podívejte se na videa žáků zapojených do projektu, která vznikla v rámci filmových workshopů: <https://vimeo.com/user4622704/videos>.

Co nového jsme se dozvěděli o Ladaku a životě teenageru?

Filmová recenze

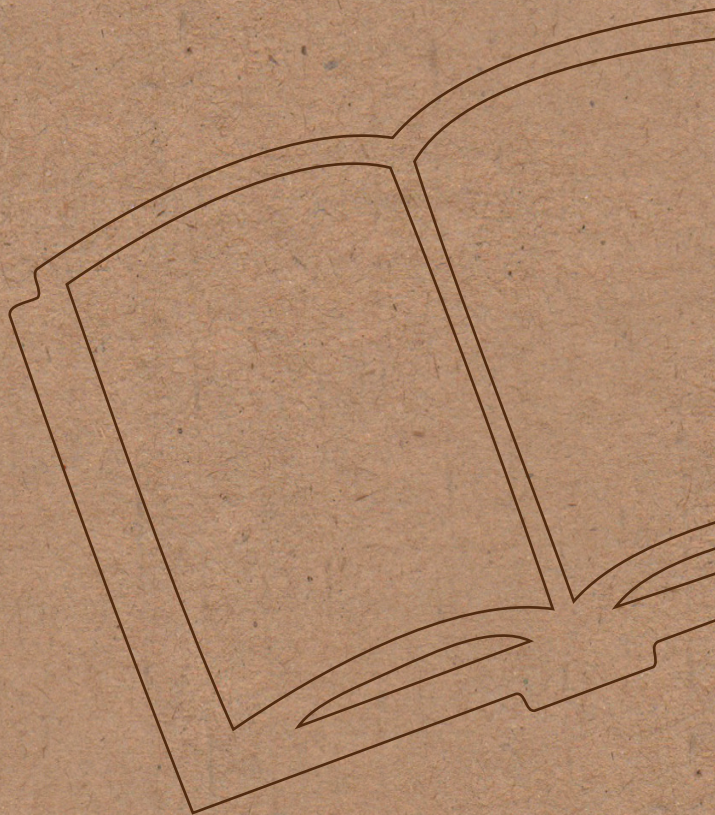
Žáci napíší recenzi k dokumentárnímu filmu „**Out of Dreams**“. Na hodinu si každý přinese jednu recenzi, kterou našel v časopise, novinách či na internetu. Těmi hodinu začnete. Žáci si recenzi přečtou a podtrhnou následující typy informací (přidejte i další otázky):

- *Co autor recenze říká o zpracování filmu?*
- *Co se autorovi na filmu líbí? Co naopak ne? Jak celkově hodnotí film?*
- *Jaký styl a tón používá?*
- *Jakým způsobem autor oslovuje čtenáře (např. používá řečnické otázky)?*
- *Propojuje autor recenze film s realitou, se svými zkušenostmi nebo s jinými filmy?*

Poté společně projděte jejich odpovědi (není důležité, aby sdíleli se všemi, o jaký film se jedná). Dále se shodněte na tom, co by dobrá recenze měla obsahovat, jakým stylem by měla být napsána a jak by měla vypadat její struktura. Takto vzniknou kritéria, která pomůžou žákům při samotném psaní. Žáci poté napíší recenzi na „**Out of dreams**“.

Škola

základ života

 90 minut

Cíle:

- Žáci pojmenují, k čemu může být škola a vzdělávání užitečné.
- Žáci uvedou, při kterých týdenních aktivitách se učí něco nového, a srovnají to se spolužáky.

Pomůcky:

- film „Out of Dreams“
- Příloha 1 – koláčový graf běžného týdne Honzy
- Příloha 2 – citáty o vzdělávání (volitelné ve Variantě A)
- velké papíry na „Ptej se proč“ (volitelné ve Variantě B)

1 Úvod – Honzův týden (5 minut)

Prozradte žákům, že dnes se budete společně zamýšlet nad tím, jak trávíme svůj čas, proč tomu tak je a k čemu to vede. Nejprve se jich zeptejte, kolik hodin má jeden týden. Poté jim ukažte Přílohu 1 a vysvětlete, že to je tzv. koláčový graf, který zobrazuje aktivity jednoho konkrétního člověka během jednoho týdne. Neprozrazujte koho. Poté rozdejte daný graf do dvojic či menších skupin (případně ho promítněte dataprojektorem). Žáci si ho prohlédnou a ve dvojicích prodiskutují, kdo by to mohl být (muž/žena, věk atd.). *Co vše se dá z grafu zjistit?*

Poté se všech zeptejte:

- *Co je to asi za člověka? Co o něm či o ní z grafu dokážeme vyčíst? (Např. i podle toho, co v grafu chybí.)*
- *Co vás v grafu zaujalo?*

Nakonec jim prozradte, že je to graf Honzy z Brna, žáka, který se zapojil do projektu La Ngonpo.

2 Můj týden (15 minut)

Nyní má každý žák za úkol v 5 minutách vytvořit podobný graf svého běžného týdne. Máte-li více času k dispozici, můžete tuto část hodiny pojmout kreativně (pastelky, fixy, barevné papíry apod.) a poté výtvořiny vystavit. V obou případech žákům předem řekněte, co se s daným grafem stane (*Je to jen pro ně? Budou si ho navzájem ukazovat? Uvidí ho žáci z jiných tříd?*).

Až budou grafy dodělány, položte všem následující otázky:

- *Jakými činnostmi trávíme nejvíce času? Jaké největší díly v grafu máme?*
- *Proč to děláme? K čemu je nám to dobré?*
- *Ve kterých všech částech grafu (při jakých aktivitách) se učíme nebo dozvídáme něco nového (informace, dovednosti atd.)?*
- *Učíme-li se i jinde než ve škole, tak co navíc získáváme ve škole? (Toto můžete nechat jako řečnickou otázku, která poslouží jako můstek k další aktivitě.)*

3 Film (50 minut)

Řekněte žákům, že se nyní podívají na to, jak vnímají školu a vzdělávání Honza z Brna a Rinchen z Ladaku. Pokud vaše třída nebyla součástí projektu La Ngonpo, prozradte více informací o Ladaku a ukažte si ho na mapě. Dokumentární film „**Out of dreams**“ byl natočen v roce 2012 dvěma polskými filmaři. Chlapcům bylo v době natáčení 17 a 15 let.

Po skončení filmu si řekněte, jak Honza a Rinchen vnímají školu a vzdělávání.
Co pro ně znamená? Jak je propojená s jejich přáními a sny?

4 Přemýšlení nad rolí vzdělávání (15 minut)

Varianta A:

Práce s citáty

Z Přílohy 2 vyberte citáty, které vám přijdou vhodné, vystříhnete je a rozložte je po třídě po lavicích či nalepte na zed'. Nechte žáky, aby si je sami všechny přečetli a každý se postavil k tomu, který ho nejvíce zaujal (ať už pozitivně či negativně). Pak žáky vyzvěte, aby vysvětlili, proč si daný citát vybrali. Můžete zde použít i imaginární mikrofon, který umožní mluvit vždy jen jednomu žákovi.

Varianta B:

Ptej se proč

Na názorném příkladu vysvětlíte žákům metodu „Ptej se proč“ (tzv. Why-why-chain). Každá skupinka pak dostane velký papír a fix. Úvodní otázkou je „*Proč může být užitečné chodit do školy?*“. Zadejte časový limit. V případě, že nabudete dojem, že žáci nesouhlasí s tvrzením, že chodit do školy je užitečné, lze otázku změnit na: „*Proč chodíte do školy?*“

Metoda „Ptej se proč“:

Úkolem je důkladně se zamyslet nad rolí školy a nad tím, co vše nám přináší. Pokud žáci touto metodou ještě nikdy nepracovali, společně vytvořte na tabuli jednoduchý řetěz otázek k jinému tématu (např. Proč slavíme Vánoce? Proč se cizinci stěhují do Česka?). Princip spočívá v tom, že se k hlavní otázce vymyslí 2–4 odpovědi, které se přemění na další otázku začínající „**proč**“. Žáci nemusejí rozvíjet všechny své odpovědi, pouze ty, které je nejvíce zaujmou. Upozorněte je, že v této aktivitě nejsou správné či špatné odpovědi a že je jen na nich, jaké nápady a domněnky do řetězce napíšou. Je však důležité brát pořadí v potaz téma první otázky a příliš se od něj nevzdalovat.

Příklad:

PROČ je užitečné chodit do školy?	Protože chceme být chytrí. PROČ chceme být chytrí?	Protože chceme dobrou práci. PROČ chceme dobrou práci?	Protože chceme vydělávat peníze. PROČ potřebujeme vydělávat peníze?
		Protože...	Protože...
	Protože se tam naučíme číst. PROČ je užitečné umět číst?	Protože bychom si nedokázali přečíst noviny. PROČ je důležité číst noviny?	Protože...
		Protože...	
	Protože se tam setkáváme s kamarády. PROČ je důležité se setkávat s kamarády?	Protože si s nimi můžu o všem povídat. PROČ si s nimi můžu o všem povídat?	Protože jim důvěřuju. PROČ jim důvěřuju?

Poté si plakáty žáci prohlédnou.

Jaké nejvzdálenější odpovědi si zapsali?

Proč může být užitečné se dále vzdělávat? K čemu nám to je?

5 Individuální reflexe – pětilístek (5 minut)

Každý žák vytvoří „**pětilístek**“ (metoda z programu RWCT – Čtením a psaním ke kritickému myšlení) na téma „**vzdělávání**“ či „**škola**“, což jim umožní si pro sebe samotné pojmenovat, co pro ně vzdělávání či škola znamená. Důležité je, aby do něj nevpisovali první slova, která je napadnou, ale slova, která pro ně osobně vystihují podstatu vzdělávání. Na tabuli nakreslete následující obrazec, v němž každá linka znamená jedno slovo:

vzdělávání / či škola (téma pětilístku)

- 2 přídavná jména (Jaké je vzdělávání? – např. užitečné)
- 3 slovesa (Co vzdělávání dělá? – např. pomáhá)
- věta o 4 slovech o vzdělávání
- jedno slovo shrnující celý pětilístek, vystihující podstatu vzdělávání

Poté ponechte 3 minuty času na individuální vytvoření pětilístků. Pak můžete vyzvat dobrovolníky, aby své pětilístky přečetli nahlas.

>> Návazné aktivity

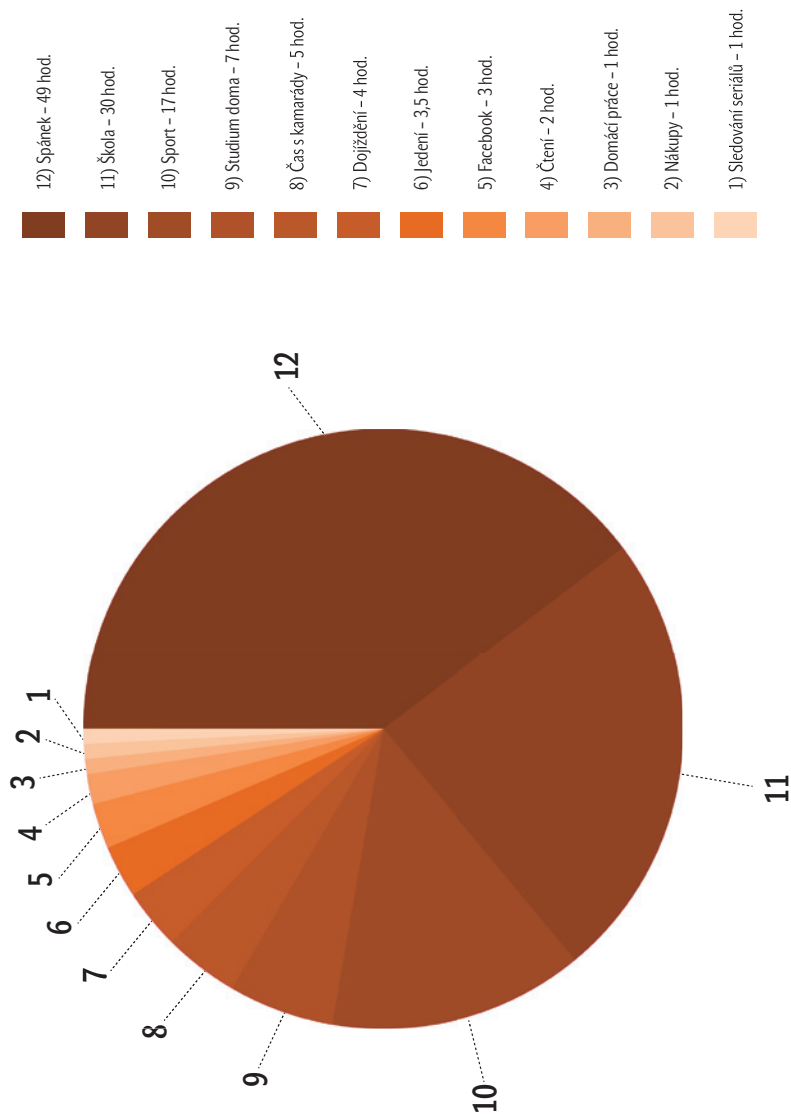
Možno navázat v další hodině či zadat jako domácí úkol:

Varianta A:

Esej: Můj týden – čemu věnuji nejvíce času a proč? Kdybych mohl(a), tak bych změnil(a)...

Varianta B:

Vytvořte prezentaci, krátké video (např. na telefon) či plakát na téma „Ideální škola“.

Citáty:

Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje.

Účelem vzdělání není zaplnit mysl, ale otevřít ji. Čím více poznatků si osvojíme, tím víc si uvědomíme, co ještě neznáme.

Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce. (Robert Fulghum)

Svoboda bez vzdělání je nebezpečná, vzdělání bez svobody je zbytečné. (John F. Kennedy)

Lidi je třeba učit, jak mají myslet, a ne to, co si mají myslet.

Jeden otec je lepší než sto učitelů. (norské přísloví)

Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou. (J. A. Komenský)

Život je nejlepší školou života. (Jára Cimman)

Mapa - Ladak

Jammu and Kashmir

Ladak

★
Leh

6B5 9582

Metodika k filmu OUT OF DREAMS

Vydalo:

Multikulturní centrum Praha,
Praha v roce 2012

Autorka:

Martina Pavlíčková

Grafická úprava a sazba:

Jan Michoin

Jazykové korektury:

Lucie Zikmundová

ISBN:

978-80-87615-04-1

Tiskl: Tribun, s.r.o.

Tištěno na recyklovaném papíře

Tato publikace byla vytvořena s finanční podporou Evropské unie. Za obsah publikace zcela zodpovídá Multikulturní centrum Praha, a nemůže být tak považován za stanovisko Evropské unie. Publikace byla podpořena Českou rozvojovou agenturou v rámci Programu rozvojové spolupráce ČR.

© 2012
Multicultural Center Prague
Fundacja Nowa Ameryka